

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

In Festo Cathedræ S. Petri. Tu es Petrus, & super hanc petram, &c. Matth.
16. 1. Ordo rebus in omnibus necessarius, maximè Ecclesiæ. 2. De varia
acceptione huius nominis Cathedra. 3. De diuersis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

uorum redemptor, peccatorum saluator, mortuorum vita, salus & iubilus totius mundi. haec in arumnis vitam egi, & amaritudine deduxi canos meos expectans semper & sperans, vehementer pro redemptione Israel sollicitus, nunc vero dimittis seruum tuum, iam sollicitudine mea liberatus, lætissimam & consolatione repletus, dies meos finiam, cupio iam dissolui vinculis huius, ut tam iucundi, tamque expectati apud inferos nuntij baiulus esse queam. Nunc igitur dimitte seruum tuum Domine.

Fateor, bone Iesu, fateor, cœlum & terram, purgatorium & limbum, totum denique orbem in aduentu tuo exultare: at vero iam multo magis in hac oblatione, qua æterno Patri oblatus es, exultabunt, è qua præfagire licet, te pro mundi redemptione in arbore crucis aliquando offerendum: in qua Patri nos tuo reconciliabis, in qua pro peccatis nostris satisfacies, ubi lytrum pro tota humana natura persolues. Sanguis tuus pretiosus erit aurum, Caluarie mons locus rationum, in quo hocce pretium persoluerit. Nunc igitur dimittis seruos tuos in pacem, lux hominum: iam læti morimur, certi nimirum portas cœli, quæ hæcenus clausæ fuere, patentes iam nobis & apertas fore, ut gloria cœlesti vna cum gloriolissima Virgine matre tua perfruamur, cuius nos compotes reddant, Pater & Filius,

& Spiritus sanctus.

Amen.

Bess. de Sanctis.

IN FESTO CATHEDRAE S. PETRI.

Partitio.

- I. Ordo rebus in omnibus necessarius, maxime Ecclesia.
- II. De varia acceptione huius nominis, Cathedra.
- III. De diuersis generibus nominis eiusdem, eiusdemque applicatione.
- IV. De elogijs Cathedrae S. Petri.
- V. De festi institutione, cur & quando institutum.
- VI. De Monarchia necessitate.
- VII. De incomparabili excellentia Petri ex potestate clauium.

Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, Matth. 16.

FIGVRA.

INTER mirabilia, quæ in admirabili Pontificis Aaronis olim electione contigerunt, vnum hoc scripura præ cæteris in Numeris & recenset & extollit; quod inter duodecim Principum duodecim tribuum Israelitarum virgas, sui quamque Principis nomine insignique notatam, & noctu simul in tabernaculo & sanctuario conclusas, vnica Aaronis virga germinarit, floruerit, & simul amygdala protulerit. Quo cœlitus testimonio illius Pontificatus Sacerdotiumque est confirmatum. Hinc etiam, ut prærogatiua hæc constaret, & rei huius adeo mirabilis memoria in futuras retto generationes propagaretur, Moyses hanc conseruare virgam, & ad perpetuam rei memoriam, magna solennitate in tabernaculo iussit collocare. Quod olim in lege Iudaica figurate contigit, idem rursus, sed reuera in Ecclesia factum est. Cum enim duodecim Christi Apostoli, velut duodecim omnium tribuum & nationum orbis principes, in terra constituti essent, & suam quisque virgam, cathedram, potestatem & auctoritatem haberet; sola Petri floruit, & supereminentiæ fructum tulit, ut hac ratione pontificatus

N

tifica-

tificatus eius declararetur. atque hinc solam hanc sedem in aeternum coli, in Ecclesia sua conseruari, semper ab omnibus fidelibus honorari, & ab ethnicis & barbaris timeti voluit Deus. Hac festi hodierni materia est, de qua vt quid maiorem Dei gloriam, & altiore cathedrae huius sanctae exaltationem promouerum depromamus, caelicum imploremus auxiliu, & ab intercessione Deiparae ordiamur, magna animi demissione Angelicam recitantes salutationem.

I.

Totius vniuersi conseruatio a suo dependet ordine.

AVE MARIA.

Quicumque de vniuersi huius rebus & mirabilibus rerum creaturarum scripserunt, verissime illud asseruerunt, omnem earum honoris, decus ac pulchritudinem, quin imò integram conseruationem ab ordine, quem Creator ipse, dum easdem primò moliretur, & suum illis esse daret, ipsis initio indiderat, dependere. Inter ceteros agnouerunt illud ipsum & poetae, quorum vnus dicere non est veritus:

Ordine cunctarum stat gloria maxima rerum;

Ordine subuerso vertitur orbis iter.

Ex hoc testimonio, cui nihilominus omnes ad vnum serpiotes in quacumque facultate communi suffragio subscribunt, facile colligere est, quam sit omnibus in rebus ordo quidam & scita dispositio necessaria, vt eam taceam eum, quem re ipsa in rebus naturalibus,

Deus omnia ordinatim condidit.

Sap. 11.

Rom. 13.

in quibus omnia quam scitissime composita sunt, nemo non videt; ipsemet natura auctor eundem seruauit, & notari viderique ab omnibus voluit, quando res creatas omnes certo in numero, mensura, & pondere produxit. vnde in Sapiente legitur; *Omnia in mensura, & numero & pondere disposuisti.*

Cui tuum addens calculum Apostolus, hoc modo Romanis scribit, quod velut indubitabile fidei & religionis esse axioma voluit, *Quae autem sunt, a Deo ordinata sunt;* quasi diceret: Amate, obsecro, Neophyti Romani obedientiam, & sciatis velim, omnem omnino hominem potestatibus superioribus subijci debere, neque enim vlla omnino potestas est, quae non a Deo descendat, quin & omnia quae existunt, Deus ipse ita vt sunt, esse voluit, & eum illis quem habent ordinem, locum & seriem dedit.

Longo etiam ante tempore Psalmographus

admirabilem hunc demiratus rerum ordinem, *Psal. 124.* ait, *Ordinatione tua perseverat dies,* quasi diceret: *Magnus Deus, quam admirabilis est!* Tunc fundamenta terrae primum iecisti, & exinde semper mansit immobilis. Tu ordinem dierum constituisti, qui nunquam violatus est haecenus, quia tua veritas iussa, per tot saecula perseverauit numquam interruptus; hinc omnia tuis parere non minus iussis, quam humile obsequium & cultum praestare natura sua tenentur, *quoniam omnia seruiunt tibi.*

Hinc & Deus Iobo suo loquens, & iustitiae suae magnitudinem apud eum depraedicans, & per omnia operum suorum mirata illa eum seriatim deducens, inter cetera insignem illi vniuersi huius ordinem ob oculos ponit, & illum imprimis, qui in caelis ipsis clucet, per quem & ipsi tam suauiter impelluntur, astra suum ita ordinatum habent cursum, & stellae tam placide procedunt. Ait igitur, *Nam quid nosti ordinem caeli? & pones rationem eius in terra?* Pro-

Iob 38.

fundas sane & sublimes huc Iobo quaestiones proponit, vt ita hominis imbecillitatem ostendat, rogatque vbinam is esset, cum terrarum orbis iundat esset, poneret quis quatuor mundi angulos dimensis sit? quis eorum quantitatem nouerit? quis abyssorum clamasset cataractas, & intra limites suos mare cohiberit? vbinam lateat lux? quis tenebrarum locus & habitatio? & alias innumeras. Verum omnium postremam & profundissimam de caelorum stellarumque ordine proponit, *Nam quid nosti ordinem caeli?*

Quaestiones sublimes Iobo proposita.

Eandem ob causam, cum Sifara regis Iabin praefecto fuso profligatoque, vt in libris Iudicum narratur, Debora & Barach epinicion carmen concinerent, quo mirabilia Dei, in stellarum ordine & serie relucencia, magis innotescerent, haec carmini suo verba inseruerunt: *De caelo dimicatum est contra eos: stellae & manentes in ordine & cursu suo aduersus Sifaram pugnauerunt.*

Iudic. 5.

Atque hac de causa factum est, vt tot tamque eximia in lege Mosiaca caeremoniae tam sedulo, exacteque obseruarentur, vt nimirum ordo quidam debitus, tam in vestitu Pontificio, quam tabernaculi & templi Salomonici fabrica & constructione, vti toties sacris notatum est litteris, seruetur. Vestes quidem Pontificis videbis in Exodo, eleganter opere

Exod. 28.

pluma.

3. Reg. 6. plumario & pthygionico depictas, auro interlitas, gemmis pretiosis quadruplici ordine, auro insertis, & tunicae pontificiae annexis, conuictitas, *In ueste sacerdotali quatuor ordines lapidum inclusi auro erant per ordines.* In templi verò fabrica, tot in libris Regum columnas legere est, tam egregio ordine & symmetria dispositas, tot lapides ad perpendicularum, regulam & mensuram collocatos & aptatos:

3. Reg. 10. *Trium ordinum de lapidibus duo ordines sculpturarum.* Tot item ordines ministrorum in templo ministrantium, *Et ordines ministrantium.* Seruatus ergo ordo in uestium concinnatione, in fabricae dispositione, in sculptura, ac uictura, in ministris domus Domini, ordo denique omnibus in rebus.

Ordo omnibus in rebus necessarius est, & quidem ita necessarius, ut ubi is fuerit, perfectio denotet, & terrena ad instar caelae stium dirigat & componat, verum ubi is abest, horribili confusione cuncta perturbata sunt, & chaos quoddam infernale videas. Id ipsum & è Iob hauis, qui infernum describens, hoc illum colore ante omnia depingit, ut eum velut chaos, & locum horroris, ploratque omnis expertem ordinis describat, *Vbi umbra mortis & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.*

Mundus sine ordine non nisi inferus est. *Iob 10.* Ordo in Ecclesia maxime necessarius. *Prouerb. 8.*

Potius, si omni in re tantopere ordo requiritur, in Ecclesia sanè in primis necessarius est: hinc in Prouerbis legitur ipsa *ab aeterno ordinata*, & ordine disposita. & in Canticis dicitur: *terribilis, ut castrorum acies ordinata.* Et Apostolus ad hanc subalternatum ordinem Romanos exhortans, ait ante omnia, ut potestatibus superioribus obediant; nulla namque potestas est, que non à Deo stabilita sit, & quidquid est, suum à Deo ordinem & seriem accepit, sed in Ecclesia potissimum.

Ecclesiastici ordinis figura. *Dan. 4.* Egregium hunc ordinem vidit aenigmaticè, ac velut in emblemate mystico adumbratum, Alysiorum Monarcha Nabuchodonosor: vidit inquam arborem maximam, radices ad inferos vsque, & ramos caelo tenus extendentem, in ramis eius volucres caeli, & infernae ad truncum omnigena animalia & bestiae agebant. Scio ad litteram optimam regni & monarchie Babilonicae regendirationem hac arbore denotari, in qua nimirum is seruabatur ordo, ut qui dignitatum maiorum capaces erant, sublimioribus munijs praeficerentur, at bardis, aflu-

& bestiae ad inferiora reicerentur, & ima subscellia. Tropologicè tamen beatum Ecclesiae statum hocce spectio puto praesignatum, quatum floret, & legitimo in statu comparet, cum probi, digni, capaces, & numeris omnibus absoluti ad suprema munia velut aues promouentur, rerum verò omnium ignorantes, & nullius meriti viri, minoribus adiuuentur. Tum inquam Ecclesia splendet & lucet, quando nimirum hic seruatur ordo, ut superiores & capita ratione, equitateque ducti motique imprent, subditi verò & inferiores magna cum humilitate & modestia iussa excipiant.

Quid, obsecro, corpus hoc hominis foret, si nullus in eo seruaretur ordo: si brachia laborem, pedes motum, stomachus digestionem, pedes motum, stomachus digestionem, sanguis per omnia membra communicatione denem detrectarent, si partes nobiles functiones quit confusius peragere, facultates inferiores egerere, stercerent. sensus tum exteriores tum interiores operationes suas exercere, & caput imprimis domini & superioritatem suam seruare noller, non enim iam viuens corpus, sed mortua quaedam statua foret. Ecclesia. audientes, ingens quoddam corpus est, teste Apostolo. *in adificationem cor. Ephes. 4. poris Christi, quod est Ecclesia.* & alio loco, *Et Coloss. 1. ipse est caput corporis Ecclesia.* Et rursus, *Pro corpore eius, quod est Ecclesia.* Quid verò ipsa foret, Ecclesia si ordine caret: si in ea Doctores non docere hierarent, Confessores non exhortarentur, Praelati hierarchia mera non gubernarent, Sacerdotes non sacrificarent, Religiosi non orarent, plebs non obediret, & se submitteret; & imprimis si non supremum quoddam caput omnibus imperaret? Nō in Ecclesia quaedam foret, sed mera Babylon: nō bene instituta monarchia, at publica confusio.

Turbatum & schismatum, quae in synagoga Iudaeorum olim existeret iudicium tempore, vnica scribitur fuisse ratio, quod caput non esset in Israel & rector, sed singuli, prout sibi videbatur, velient viuere, & suo se regerent iudicio: *In diebus illis, inquit, non erat rex in Israel, sed vnusquisque quod sibi rectum videbatur, hoc faciebat.* Eadem confusio & dissolutio in Ecclesia daretur, si hierarchia in eadem non haberetur. Si suum quisque sequeretur arbitrium & voluntatem, si nullum Ecclesiae caput, & Monarcha foret, qui absolute omnibus imperaret, & Imperij moderaretur habenas, non nisi schismata, turbines, & seditiones, bella &

Causa schismatis olim apud Hebraeos. *Iudic. 17.* Ordo Ecclesiam conseruat in pace.

Inimici Ec- la & pugna in eadem apparent. clesiae pacē Hoc vnum quippe eius inimici mortales eius odere. spectant, vt mera in ea appareat confusio, nihil ad eam quam egregium hunc ordinem abhorrentes. Sunt scilicet Libertini illi, & insolentes, qui tam elatē exclamant, *Quis noster Dominus est?* & supremum Pastorem detestantes, vt Iudaei Dei filii, ore impio & blasphemio vociferari nō verentur: *Nolumus hunc regnare super nos.* Sunt scilicet superbi illi ganncones, de quibus olim Iob locutus est, *Vir vanus in superbiam erigitur, & quasi pullum onagri se liberum natum putat.* nullam disciplinam subire paratus, & omne excutiens iugum. fuit hoc plurimarū hæresum occasio, in initium & origo, fuit grauissimarū quarumcūq; Ecclesiae persecutionum seminarium, hæc prima fuisse fomenta & alimenta, quæ tanta passim toto orbe Christiano excitant incendia. Atque hoc, quod vnum odissent caput, quod sedem Apostolicam & Petri cathedram infestam haberent, supremam eius potestatem, & summam in omnes negantes potestatem; quam omnes hæcenus tyranni & hæresiarichæ semper impugnant. & euertere penitus conati sunt; non tectus atque is, qui dum temp. & regnum aliquod delere ac perdere satagunt, in Principem eius ac caput vires conuertunt. Ad imitationem & exemplum Philistinorum, omnem armorum molem in vnum Saulem Regem Israel conuertentium, à quo omnem dependere victoriam non ambigebant, *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

Psal. 11. *Quis noster Dominus est?* & supremum Pastorem detestantes, vt Iudaei Dei filii, ore impio & blasphemio vociferari nō verentur: *Nolumus hunc regnare super nos.* Sunt scilicet superbi illi ganncones, de quibus olim Iob locutus est, *Vir vanus in superbiam erigitur, & quasi pullum onagri se liberum natum putat.* nullam disciplinam subire paratus, & omne excutiens iugum. fuit hoc plurimarū hæresum occasio, in initium & origo, fuit grauissimarū quarumcūq; Ecclesiae persecutionum seminarium, hæc prima fuisse fomenta & alimenta, quæ tanta passim toto orbe Christiano excitant incendia. Atque hoc, quod vnum odissent caput, quod sedem Apostolicam & Petri cathedram infestam haberent, supremam eius potestatem, & summam in omnes negantes potestatem; quam omnes hæcenus tyranni & hæresiarichæ semper impugnant. & euertere penitus conati sunt; non tectus atque is, qui dum temp. & regnum aliquod delere ac perdere satagunt, in Principem eius ac caput vires conuertunt. Ad imitationem & exemplum Philistinorum, omnem armorum molem in vnum Saulem Regem Israel conuertentium, à quo omnem dependere victoriam non ambigebant, *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

Matth. 27. *Nolumus hunc regnare super nos.* Sunt scilicet superbi illi ganncones, de quibus olim Iob locutus est, *Vir vanus in superbiam erigitur, & quasi pullum onagri se liberum natum putat.* nullam disciplinam subire paratus, & omne excutiens iugum. fuit hoc plurimarū hæresum occasio, in initium & origo, fuit grauissimarū quarumcūq; Ecclesiae persecutionum seminarium, hæc prima fuisse fomenta & alimenta, quæ tanta passim toto orbe Christiano excitant incendia. Atque hoc, quod vnum odissent caput, quod sedem Apostolicam & Petri cathedram infestam haberent, supremam eius potestatem, & summam in omnes negantes potestatem; quam omnes hæcenus tyranni & hæresiarichæ semper impugnant. & euertere penitus conati sunt; non tectus atque is, qui dum temp. & regnum aliquod delere ac perdere satagunt, in Principem eius ac caput vires conuertunt. Ad imitationem & exemplum Philistinorum, omnem armorum molem in vnum Saulem Regem Israel conuertentium, à quo omnem dependere victoriam non ambigebant, *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

Iob 21. *Vir vanus in superbiam erigitur, & quasi pullum onagri se liberum natum putat.* nullam disciplinam subire paratus, & omne excutiens iugum. fuit hoc plurimarū hæresum occasio, in initium & origo, fuit grauissimarū quarumcūq; Ecclesiae persecutionum seminarium, hæc prima fuisse fomenta & alimenta, quæ tanta passim toto orbe Christiano excitant incendia. Atque hoc, quod vnum odissent caput, quod sedem Apostolicam & Petri cathedram infestam haberent, supremam eius potestatem, & summam in omnes negantes potestatem; quam omnes hæcenus tyranni & hæresiarichæ semper impugnant. & euertere penitus conati sunt; non tectus atque is, qui dum temp. & regnum aliquod delere ac perdere satagunt, in Principem eius ac caput vires conuertunt. Ad imitationem & exemplum Philistinorum, omnem armorum molem in vnum Saulem Regem Israel conuertentium, à quo omnem dependere victoriam non ambigebant, *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

Verbum porro *Cathedra* diuersis accipi II. posse modis è varijs S. Scripturæ locis manife- No. en. ca- stum est: sæpe tantum dem denotat ac fonat, ac thedræ di- proinde consequenter sæpe confunditur cum uerisimodè hisce verbis, *Sedes, solium, sella, thronus, tribu-* in Scriptu- *nal,* & alijs, quæ omnia cum verbo cathedra ra accipi- quodammodo coincidunt, & illi synonyma tur. sunt. Vt enim de ceteris taceam, ipsum nomen *Cathedra* *Cathedra* primò quamdam tam in sacra quam interdum ciuili rep. auctoritatem mag. stratus, domini, regnum iurisdictionis denotat; aut, vt clarius expo- denotat. nam, in Ecclesia præfulatam, in regni regalitatem & coronam. Quæ omnia è sacris literis facillimum fuerit astruere, & primùm ea, quæ ad ciuilem gubernationem referuntur.

Lib. 1. Regum legitur, *Cum sedisset rex super cathedram suam secundum consuetudinem,* 1. Reg. 20. &c. & lib. 2. *Dauid sedens in Cathedra sapien-* 2. Reg. 27. *tissimi princeps.* & in Iob: *Procedebam ad portas ciuitatis, & parabant cathedram mihi.* In hisce locis *cathedra* velut regalis dignitatis aut comitij nota accipitur, atque ita ius in Mo- ralibus interpretatur S. G. egoria. Idipsum & nominibus *thronus* ac *sedes* denotatur, vt li. 3. *Regum* sublimis ille & magnificus Salomonis thronus non nisi regiam auctoritatem quam- dam designabat. Quin etiã Ar. heg. lus Deiparam compellens, quia ait, *Dabit illi Dominus sedem Dauid;* id ipsum postea de regno expo- lit dicens, *Et regni eius non erit finis.*

Non minora paucioraq; sunt testimonia, Cathedra quibus sacra cathedra dignitate in notari ef- inter dum ficiamus. in Psalmis legere est, *Et in cathedra Prælaturas seniorum laudent eum.* In nouo testam- notat. ento: *Super cathedram Moysi sederunt Scriba* *& Pharisæi:* quæ D. Hiero. ymus verba plane aperteque de dignitate Episcopali Ecclesiasti- *Psal. 106.* *Matth. 23.* *In Ierem. 21.* coque sacerdotio cum ligandarum ac soluendarum iniquitatum hominum potestate interpretatur. Adeò vt quicumq; sapientissimū principem Dauidem, & Scribas & Pharisæos super Cathedram confidentes, & Salomonem suo in throno conspicit, vere regiam eorum dignitatē & potestatem videat: qui eiō seniores in ius cathedris, & Iob ante portas ciuitatis in cathedra sedentē videt, eos velut Præsu- inter dum les & Pontifices in Ecclesia videt se credat. pro aliquo dignitatis inter dum *cathedra* in sacris litteris quem- dam honoris gradum, & præ alijs præemi- gradu acci- entia, prærogatiuamq; designari videas; atq; pitur. hoc

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

1. Reg. 31. *Totumq; pondus prelij versum est in Saul, &c.*

hoc modo apud Ecclesiasticum sumi, q. hono-
Ecc. 7. rum fugam & contemptum suadens, dicit:
Matth. 23. *Marc. 12.* *Luc. 11. &* *Matth. 20.* *Matth. 20.*
 Noli quarere ab homine ducatum, neq. à Rege
 cathedram honoris. Eodem quoque in sensu
 accipiendum, quod Pharisæis ambitione tu-
 midis in Evangelio Redemptor dixit se repre-
 hēdendo legitur, *Diligite primas cathedras,* &
 primunt in Synagoga locum. Ad eundem et-
 iam modum exponenda est ambitiosa matris
 illius pro filiis suis petitio, *Dic ut duo filij mei se-*
dent, unus ad dexteram, alter ad sinistram:
 quasi diceret: Veniat tibi quæso in mentem
 consanguinitas, quæ tibi cum filiis meis est
 communis, ut dum ad regnum Israelis, (uti
 certò speramus) peruenieris, ad dextram vnum,
 ad sinistram tuam alterum constituere ne
 graueris, id est, primum in regno tuo locum,
 & honorem præ alijs maximum obtineant.

Verum eadem in significatione verbum
 hoc clariùs & proposito apertius in aula Per-
 sium vsurpatum est. Ostendere namque sacra
 Scriptura dum caput honores, quibus Ama-
 num purpuratum præ alijs regni Principibus
 ac Satrapis affecerat Assuerus, vti ex historia
 Esther manifestum sit, hoc locuta est modo:
Post hac Rex Assuerus exaltauit Aman, & po-
suit solium eius super omnes Principes quos ha-
bebat. quo loco nomen solium, quod cathedra
 æquipollet, nonnisi maximos honores, priu-
 legia & dona singularia, quibus à Rege maxi-
 mo insolens ille & elatus ornatus erat, desi-
 gnat.

Tertio, interdum & naturæ suæ conformi-
 us *Cathedram* pro docendi, & Euangelij
 auctoritatē prædicandi auctoritate potestateq. accipi-
 notis: atque hoc modo Rupertus & alij illu-
 stres Doctores id accipiunt, idque sacram
 Scripturam secuti, ac potissimum hunc Mat-
 thei locum, *super cathedram Moysis sederunt*
Rupert. li. 3. *in Ioan.* *Matth. 23.*
Scribae & Pharisæi id est, Scribae & Pharisæi &
 legis interpretes, eandem legem eadem do-
 cuere auctoritate, qua olim Moyse. Hinc et-
 iam expositioni significationique quadrare
 videas supra prolatum Psalmorum locum, *Et*
Psalm. 106. *in cathedra seniorum laudent eum:* nam per il-
 lam seniorum cathedram nonnisi auctorita-
 tem docendi in Ecclesia, qua veteres Patres
 & Doctores clauerunt, intelligere oportet.

Nonnisi Cui opinioni non minus fideliter accedo,

quam libenter ex ea infero, magno sæculi no-
 stri probro & dedecore, vosq. mecum nota-
 re velim, de senioribus dumtaxat hoc loco di-
 ci, vti cathedram conscendant; vt hinc disea-
 mus, nonnisi seniorum, & quidem prudenti-
 um, longosq. rerum vsu, experientia doctri-
 naque excellentium, non verò iuuenulorum
 vanitate inflatorum esse, cathedras occupare,
 vt in ijs Deum laudent, & populum doceant.
 In cuius rei figuram, dictorumque confirma-
 tionem in Apocalypsi circum horrendum
 Dei thronum viginti quatuor magna videas
 sedilia, sed quæ seniores, canitie venerabiles,
 occupent, nulli porò iuuenuli: *Et in circui-*
tu sedis sedilia viginti quatuor, & super thro-
nos viginti quatuor seniores, sedentes, &c.

Ceterum varia hæc Cathedra per sacras
 literas passim notio aliam mihi cathedram, Quatuor
 in veteri Testamento à Prophetis, in nouo
 per Euangelistas & Apostolos collocatarum, genera in
 & ea multò digniorem pluralitatem in men-
 S. Scriptu-
 tem reducit. Et quidem noto quadruplicem. ra.

Prima & altissima cathedra est Dei. Primus
 hanc vidit & notauit Ezechiel: videte & notate
 eius verba aduersus Regem Tyri, Deo Deique
 populo aduersantem & superbe elatum, in
 præfagæ cuiusdam comminationis modum
 prolata: *Et factus est sermo Domini ad me, dicens:*
Fili hominis, Dic Principi Tyri, Hæc dicit Do-
minus Deus, ed quod eleuatum est cor tuum, &
dixisti, Deus ego sum, & in cathedra Dei sedi,
in corde maris, cum sis homo, & non Deus, &c.

Cathedram aut aliud sedile Deo affingere, ni-
 hil est aliud, quàm, teste Origene in Genesin, cathedra
 hom. 1. & super Isaiam hom. 1. supremi cuius-
 sedere fia-
 dam creatoris imperium, & maiestatem, mag-
 gnitudinem, dignitatem & excellentiam, quas
 soli Deo, nulli porò creaturæ conueniat, si-
 gnificare.

Hoc vt denotetur, varijs nominibus Dei
 hæc cathedra p. sacra volumina nominatur,
 varijsque modis & sitibus Deus ipse sedere
 fingitur. Psalmista sedentem illum describit in
 sede, quam sanctam esse dicit, *Deus sedet super*
Psalm. 46. *Psalm. 97.* *Psalm. 97.*
sedem sanctam; aliàs super Cherubinos, *Qui*
sedes super Cherubim. Propheta Isaias vidit il-
 lum in solio excelsò, cui Seraphim supersta-
 bant: *Vidi Dominum sedentem super solium*
excelsum & eleuatum, & Seraphim stabant
super illud. Ezechiel aliter eum describit, & vi-
 dit.

Ezech. 1. dille se in throno saphyrino ait serpentem , *Quasi aspectus lapidis Sapphyri similitudo throni.* Ad throni huius diuini ornatum , decorem , & admiranda , plura adiungit Daniel , ac vidisse se scribit Deum veluti senem quemdam , alba indutum veste , canitie venerabilem , folio ignito & flammiuomo infinitoque circumsecus Angelorum millibus stipato insidentem , *Aspicebam donec throni positi sunt. Et antiquus dierum sedit, vestimetum eius candidum quasi nix, Et capilli capitis eius quasi lana munda, thronus eius flamma ignis, &c.*

Apoc. 4. Magnae huius sedis dignitatem , decus & splendorem sublimius etiam euehit Ioannes , dum ait : *Ecco sedes posita erat in caelo, Et supra sedem sedens, Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis, Et sardinis, Et irus erat in circuitu sedis, Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor, Et de throno procedebant fulgura, Et voces, Et tonitrua, Et septem lampades ardentes ante thronum, qui sunt septem spiritus Dei, &c.* An non haec insignis & admirabilis quaedam sedes ? sed iam ad alias transeamus.

Sedes Diaboli. Secunda sedes , quae in sacris voluminibus describitur , sedes est diaboli : atque huius meminit sua in Apocalypsi Ioannes , *scio ubi habitas, ubi sedes est Sathana.* Sedes, inquam abominanda , sedes peccati , sedes mendacij & blasphemiae, sedes denique haereticum . At

Sedes haeticorum sedes est diaboli. quae varijs vocatur nominibus , & diuersimode in Scriptura depingitur . Psaltes suo eam tempore sedem vocabat pestilentiae , ac beatos praedicabat eos , qui in eadem non sedissent : *Beatus, inquit, vir qui non abiit in consilio impiorum, Et in via peccatorum non stetit, Et in Cathedra pestilentiae non sedit.* Quod plerique Patrum de noxijs haeticorum dogmatis , quae reuera pestilentia sunt & contagiosa, exponunt . Ita sanctus Basilus

Super Isaia 24. super hoc loco, Clemens Alexandrinus libr. 2. Stromaton , S. Hilarius hoc loco, S. Hieronymus, *Psal. 1. Et* Sanctus Augustinus , & alij interpretes huius *Apoc. hom. loci.*

12. Idem Propheta sceleratam hanc sedem aliter etiam describit , nominatque sedem iniquitatis & abominationis : *Namquid adhaeres tibi sedes iniquitatis ?* Huius imago & figura fuit thronus Pharaonis , scri-

ptum quippe in Exodo , filium eius in eodem confidentem , ab Angelo illo exterminatore , qui vniuersos per Aegyptum primogenitos nocte vna interfecit , percussum interijisse . *Thronus Pharaonis figura Cathedrae haereticos.* Audite verba genuina : *Factum est autem in noctis medio, percussit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti, a primogenito Pharaonis, qui in folio eius sedebat.* Sane, sicut thronus Pharaonis, & folium Regis Aegypti, mortem principibus attulit , & vindicta diuina & angelis iustitiae eius ministris & executoribus patuit, ita & sedes haec diaboli , & insolens haereticos thronus animabus exitium creat & perniciem , diuinamque castigationi & flagellis obnoxius est , quin etiam saepe temporalem magistratum vindictam in se prouocat.

In Apocalypsi bestiae sedem depingens Ioannes, inter caetera ait : *Et quintus Angelus iratus effudit phialam suam super sedem bestiae, Et factum est regnum eius tenebrosissimum, bestiae autem cultores furore rabidi, manducauerunt linguas suas pra dolore, Et blasphemauerunt Deum caeli.* Competitum & indubitatum penitus mihi est , tetra & abominabili hac bestiae ferocis & monstroae sede iam tum execrandam sceleratae haereticos cathedram designatam esse . Vbi enim omnes irarum & vindictarum diuinarum phialae in eam effusae fuerint , regnum eius illico penitus obtenebrescit , inuolurum erroribus, ignorantissimisque plenum, iustaque caeli vindicta fieri videmus , vt quo quot hanc bestiam adorant , & eius sedi appropinquant , pra dolore & rabie effrascant , ad vt suas sibi linguas euellant , continuoque in Deum caeli , & Ecclesiae eius Sanctos blasphemias horrendas euomant.

Sapienter in prouerbij laticiam quamdam & pellicem describens ad viuum mulierem tam scite in us & in cute eam depingit, vt, nisi in haereticos id probum cederet , eam ipse describere pra veterandia vererer . Ita poro eam describit : *Mulier stulta Et clamosa plenaq; illecebris, Et nihil omnino sciens, sedet in foribus domus suae super cellam in excelso vrbis loco, vt vocaret transeuntes per viam, Et soli recordi locuta est, cui nimirum animus ad altum quid suscipiendum deest . Vestrum huc iudicium, Auditores aduoco.* An non hic verè haereticus & sedes illius delineata est ? an non enim

enim heresis meretrix est & lasciuia? sed stulta nihilominus & clamosa, stulta inquam suis in dogmatibus, & clamosa in concionibus, plena item illecebris, pellacis, illicijs, cum nonnisi mellitis dulcibusque verbis, sermonibus mollibus, voluptatum oblationibus, libertatum laxamentis & sponsonibus & alijs incantationum modis in fraudem, ac ruina pertrahere animas satagat: foemina adhuc plena ignorantie, nihilque penitus sciens: nihil quippe ministris & feminivertibus fingi stupidius, ignorantius, brutum magis ac bardum haberi potest. Ac proinde nullos ad se, perperam transcurrentes, erroneos, vagabundos, & nullius cerebri hominum ones, excucillatos aliquot hinc inde monachos, Sacerdotes dissolutos & infames, aliosque eiusdem farinae ad se allicit. Denique non alios alloquitur, quam idiotas & rerum ignaros, ut eos in fraudem pertrahat incautos, & vecordes, ut illos decipiat, & gulosos ganeonesque libertatem sectantes, ut eos in casses suos alliciat. At nobiles, generose & sublimes animae, quae iudicio valent, & rem perspicunt, denique omnes, quibus vel mica salis, iudicij, meriti, decip: inescarique se venenatis pellacis huius meretricule laqueis retibusque non sinunt.

Cum sedes illas pelliceas, quas in morborum suorum occultorum leuamentum construxere Philisthaei, de quibus primus Regum meminit liber, attentius mecum examino: (*Inieruntq; Gethai consilium, & fecerunt sibi sedes pelliceas*) illico menti se offerunt delicata illa ac infarta sedilia hereticorum nostrorum: ut enim infirmitatibus ac morbis succurrant, ut libidinem foueant, suae libertatem vitae non violent, & occultas turpitudines alant ac nutriant, sedilia eorum ad instar Philistinorum, suauibus mollibusque adeo verbis, sermonibus gratis plausibilibusque, vita lasciuia ac placida leuiter suffarta sunt, nihil ut sit, quod conscientiam torqueat, nihil quod laedat corpus, nihil quod voluptatibus obstaculo sit, nulla austeritatis, nulla poenitentiae apud eos mentio, confessio, quadragesima ab ipsis exulat, via salutis adeo plana illis & facilis, peccatorum condonatio leui negotio comparanda, Dei denique misericordia omnibus communis & patens. Hem quam

suaues mollesque pellicule! O laeuis infartura! O iucunda ac delicata cathedra! Sed rem ceptam prosequamur.

Tertia, quae in facis litteris describitur Cathedra sedes, est cathedra Moysis, cuius Redemptor ipse in Euangelio meminit, dum ait, *super Matth. 23. cathedram Moysis sederunt Scribae & Pharisaei*. Hac porro cathedra, ut quidem Rupertus ait, legis doctrinam designabat; atque ut in Euangelium mutata lex est, in grauiam rigor, in rem ipsam vmbrae, in veritatem figura, in vera mysteria ipse caeremonie transierit, ita quoque cathedra haec in Cathedram Petri commigravit. Praesignatum hoc fuit in sella Pontificis Heli, qui retrorsum de sella sua lapsus fractis cervicibus ilico exspiravit, decrepitus enim erat & prouecta aetatis, ut in primo Regum libro legere est. Praesignificabat hoc ac faustum velut omen fuit & augurium, Sacerdotij Iudaici honorem & decus iam veterascens ac velut putidum, breui faciendum, & Iesu Christi summi Pontificis sacerdotium eius in locum surrogandum.

Cuius rei vetus quidem, pulchra nihilominus in libro Esther figura memoratur. A. Praesagium man quod apud Regem Persarum Assuerum finiendi sa- insolentius se gessisset, & aduersus caput recerdotij Iugium conspirasset, ad summam ignominiam decidit, omnibus quas nactus erat dignitatibus exutus; humilis vero Mardocheus ob fidum & dignum Regi exhibitum obsequium, eius in locum & dignitatem summo cum honore subrogatur: *Tulit itaq; Rex annulum, quem ab Aman recipi iusserat, & tradidit Mardocheo*. Ita Pontifex ille superbus Caiphas, cum in Synagoga rebus insoleceret, & arroganter se gereret, & in Regis, Messie, ac Dei sui necem coniurasset, honoribus suis excidit, in ordinem redactus; & humilis contra Petrus eius loco est exaltatus. Pignificat hoc apud Mattheum Redemptor: *Matth. 21. dabitur genti facienti fructus eius, &c.*

Denique quarta & vltima cathedra occurrit, ipsa sancti Petri, Moisaice succedens, quae S. Petri eadem plane est cum cathedra Redemptoris. Elogia Ca- Haec illa est cathedra, in qua docetur veritas, thedric S. iugulatur mendacium, haec est, in qua iam Petri mille

Hereticis ignorantia plena.

Ingenia insignia ab heresi non se sinunt decipi.

I. Reg. 5.

Sedilia haereticorum similia sedibus Philistinorum pellibus mollibus conuectitis.

mille sexcentorum annorum spatio ducenti quadraginta & amplius sederunt Pontifices hæc sedes Apostolica, quæ tot pestilentia & noxia dogmata falsitatis, imposturæ & hæreseos condemnauit, hæc illa sedes est denique, quæ toties omnia orbis tribunalia & confessus, omnes Christianitatis nationes in generalia illa parlamenta, quæ Concilia appellamus, coegit.

Hæc reg'ia illa est sedes, quam tyranni potentissimi semper timuerunt, & Reges maximi sunt venerati. hæc est cathedra, cuius auditores homines sunt & Angeli, quam omnes quos sol aspiciit populi consulunt, quæque omnibus prouincijs utroque sub axe positus leges fert & decreta. Hæc est illa potens & triumphans cathedra, quæ infidelibus terror, Christianis refugium & armamentarium, peccantibus flagellum, afflictis solatium, poenitentibus spes, diabolis denique formido est.

Matth. 16.

Hæc est alta & inexpugnabilis illa cathedra, quæ iam mille sexcentis stetit annis, & ad finem vsque seculorum infracta permanebit, sedes, inquam, in petra impenetrabili fundata; *Et super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Hæc denique cathedra est, à qua censuræ & excommunicationes Ecclesiasticæ velut fulgura & tela ignea emicantia procedunt. In cuius rei signum dicuntur in Apocalypsi *de throno fulgura, & voces, & tonitrua processisse.* fulgura tonitruaque terrorem, voces consolationem immittunt: quo mysterio docemur, ab hac Petri sede, quæ verus Ecclesiæ thronus est, interdum peccatoribus per excommunicationum fulmina terrorem incuti, interdum quoque consolationem per absolutionum voces illis dari. Hanc ergo Petri cathedram vniuersus hodie Christianus orbis exultat, & festo instituto celebrem habet: cuius si rei causas scire velitis, eas iam prosequar: est quippe altera propositi instituti pars & membrum.

Apoc. 4.

Figura.

V.
Prima festi
huius cau-
sa.

Prima igitur instituendi & celebrandi festi huius causa est, vt hac ratione Ecclesiæ auctoritatem, & ordinem eius hierarchicum, & primatus eiusdem supremi dignitatem orbe vniuerso fideles tuerentur & conseruarent. Quod primum in petra fidei, & legum naturæ infalibilitate & certitudine fundatum est. Quicumque enim monarchicum Ecclesiæ statum

euertere, & abolere conatur, næ hic eadem opera non modo fidem ipsam, sed & rationem omnem naturalem impugnat. Hic namque ordo, & nobilis hæc regendi ratio, qua nimirum vni alteri subalternum est, & plurimum vnius legibus & imperio reguntur, in omnium creaturarum statu dari inueniuntque potest. Inter animalia siquidem rationis expertia principes quosdam imperare videas; Regem habent formicæ, volatilibus præest aquila, quadrupedibus Rex est leo, serpentium crocodilus caput, piscium delphinus. Quin & Angelici exercitus vnius capitis ductum directionemque sequuntur, ita namque in sancti Michaelis honorem canit Ecclesia, *Michael princeps militiae celestis exercitus.*

Ordo hic homini ad eò naturalis & essentialis est, vt etiam in primis rerum incunabulis, & in statu innocentie primatus quidam & dominium inter homines fuisset: testem huic sententia habeo Doctorem Anglicum Thomam, qui multis id adstruit, primaria autem rei huius ratio est, quòd cum homo natura sit animal sociale, & creatus, vt in tali statu in societate viuat; societas autem consistere sine capite aliquo, quod scilicet commune & publicum procuret bonum, nequeat, haud dubie in primo illo sæculo aureo, & in statu innocentie imperijs & dominatibus opus fuisset, id est, imperare aliquos & præesse oportuisset.

Hæc mihi ratio summoperè placet, è qua hæc elicio consequentias. Primò, si capitis alicuius primatus, & superioritatis tituli, vnà cum mundi principio simul existere cœperunt, cur mundo non desinente illi desinere? cur mundo stante, non simul stent illi? Secundò, si in statu perfectionis, qualis erat status ipse innocentie, necesse fuisset principum reperiri, multò potius in statu corruptionis superioris alicuius imperium & auctoritatem summam locum habere par est. Tertiò, si in paradiso terrestri, in quo primum cœpit Ecclesia, & nisi per peccatum stetit, semper vltius ab omni persecutione immunis, à rebellionibus libera, ac sine vilo heresum periculo, progressa esset, hierarchia & monarchia aliqua stabilienda fuisset; an non potius, & maiori iure in eandem iam medijs

VI.

Monarchica regendi ratio in fide & ratione naturali fundata. Animalia ordinem monarchicum agnoscunt. Angelorum monarchia

In statu innocentie fuisset primatus.

1. p. q. 96. a. 4.

Rationes, quibus ordo primatus in Ecclesia astruitur.

dem iam medijs in afflictionibus constitutam, tempestatibus & procellis vndiquaque concussam, hinc exorientibus schismatis, illinc pulsante haereticorum tyrannide, eadem inducenda?

Deus vult homines ab hominibus dirigi.

Secunda: Poterat Deus aut per se, aut Angelorum ministerio homines regere, & in diuinorum decretorum & legum iugo eosdem continere: at noluit, sed homines homini subicere maluit, dando ijs caput, quod eiusdem sit cum ijs naturae, gubernatorem, qui eodem sit natus climate, & superiorem suis ortu naturaque parem. In quo egregia hominis dignitas & perfectio perspicitur, & quoquam proximè ad Dei sui imaginem accedit. Vbi primum hominem condere decreuit Deus, ait: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, ut praesit volatilibus caeli, & bestijs terrae.* Si quid verò diuinitatis, & in quo creatori similis sit, homo habere creditur, quòd volucris animantibusq; dominatur: quòd maius diuinitatis indicium erit in homines dominari, eisq; praesse & imperare?

Magna hominis dignitas homini imperare.

Hanc ob causam crediderim sanctum Paulum, etsi adusque diuinitatis thronum raptus fuisset, & multa polletet scientia, ad Ananiam discipulum caelitus destinari, vt ab eo quid facere se oporteret, disceret, eius iussis pareret, & voluntati eius monitisq; se subderet: *Surge, & ingredere ciuitatem, & ibi dicetur tibi quid te oporteat facere.* Quin & in Euangelio dudum ante Redemptor hominum Christus leprosus ad sacerdotes destinatus, dicens: *Ite, ostendite vos Sacerdotibus;* se quodam modo honore, qui hac è purgatione & miraculo resultabat, priuare cupiens, quo is ad homines deriuaretur.

Cap. 19.

Egregia è Prato spiritali Sophronij, qui in Concilio Niceno liber approbatus est, hoc confirmabit historia. Sacerdos vitae simplicitate conspicuus, sacra celebrans, verba parum catholicae, sed orthodoxae fidei aduentantia proferebat. Saepe illum huiusce rei commonuit Diaconus celebranti adstant; sed ordinaria Angelorum, quos inter celebrandum conspiciebat, visione nixus, probè monentem negligens, suo in errore permansit: donec importunitati monitoris cedens, eumque sequens, Angelos compella-

Bess. de Sanctis.

uit, de eisq; conquestus, quòd eum errare cernentes, non correxissent, sed assidua praesentia quodammodo in errore confirmassent. Sed hanc à se culpam remouentes Angeli, palam dixerunt: *Ita Deus disposuit, vt homines corrigantur, vt homo ab homine discat & gubernetur, nec putes propter Angelicam visionem se hominis doctrina non indigere.* Quemadmodum hac ex historia manifestum fit, quo hominem Deus honore affecerit, vt vni in aliorum imperium & potestatem dederit: ita quoque colligi hinc potest, quàm sit haec dignitas & perfectio in statu Ecclesiastico, cuius gubernandi ratio monarchica sit oportet, necessaria, quantique referat.

Tertia & vltima sit haec probatio. Inter omnia dominia, magisteria, superioritates ac gubernandi rationes ea & nobilissima & omnium habetur perfectissima, in qua supremus aliquis conspicitur princeps, quæque ad rerum naturalium gubernationem quàm proximè accedit, in quibus scilicet, & circa quas quaedam ad primam causam & simplicissimam essentiam, à qua status, gubernatio & motus caeterorum dependet, analysis & reductio datur. Atque hanc ob causam huiusmodi eam in Ecclesia sua stabilire debuit Redemptor: & quidem eò magis, furæque sapientiae accommodatiùs, quòd Iudaicarum figurarum tempore eandem gubernandi regendique rationem in Synagoga induxerit, summum in ea & absolutum sacerdotem, cum plena & absoluta de omnibus iudicandi potestate constituens.

Monarchia cum dominium omnium est perfectissimum.

Synagoga ad monarchicum imperium redacta.

Quin & Christus, qui humilibus simplicibusque parabolis sublimia sua dogmata saepe proposuit, saepenumero Ecclesiae suae statum rebus monarchico imperio regi solitis assimilauit. Modò namque exercitui, cui vnus castrorum praefectus praesert; modò regno, parauit rebus in quo non nisi vnus regit, aliàs nauis, cui vnus nauarchus imperat; aliàs vineae, quæ non nisi vnus habet patrem familias & dominum, interdum quoque caulae, quæ vnum pastorem agnoscit, dicens: *Vnus pastor, & vnum ouile.* & hodierna die cathedrae, in qua non nisi vnus doctor, i. S. Petrus, confidet, cui soli dictum fuit, *Pasce agnos meos, pasce oues meas,* id est, pasce & refice pabulo spiritali, doctrina, documentis, agnos simul & oues, id est,

Christus Ecclesiam saepe communitatis monarchicum regi solitis.

Ioan. 16.

est, paruos iuxta ac magnos, populos & regna, fideles, reges & Episcopos. Sed ad causas nostras redeamus.

Secunda causa festi huius instituti. Secunda instituendi festi huius causa ad S. Petri, qui totius Ecclesie caput est, honorem, & exaltationem refertur. Mos in aulis Principum obtinet, ut qui ab illis ad amplissimos honores euehitur, & ad primam dignitatem sublimatur, ab omnibus regnicolis vicissim honoretur. Figuram rei huius dabit Genesis.

Gen. 41.

Figura.

Volens Pharaon Iosephum virum sapientissimum & Deo apprime charum exaltare & euehere, ait: *Tu eris super domum meam, & ad tuum imperium cunctus populus obediet.* simul quoque sigillum, quo literæ regie ob signari solebant, in datæ auctoritatis & potestatis signum, illi in manus dedit: quo viso omnes eum Aegypti toto regno diffusim colere & reuereri cœperunt. Eodem planè modo Iesus Christus, Regum Rex, sanctum Petrum, Deo dilectissimum ad summos honores extulit, eumque suæ domus, id est, Ecclesie, æconomum, & præpositum constituit, huius illi curam administrationemque concedidit, suum illum vicarium creauit, cœli Ianitorem, & totius vniuersi principem esse voluit, iuxta communem illam omnium promotionem, *Constituit eos principes super omnem terram.* Hinc officij nostri est, nostri inquam, qui Dei filij sumus, & partium nostrarum, in terra eum colere, & singulari officio cultuque profecti.

Psalm. 44.

S. Greg. ad Mauritium Imp.

Egregium S. Petri clo-

gium è S. Gregorio.

Mouit id ipsum & olim Magnus Pontifex Gregorius Mauritio Imp. scribens, eumque ad honorem Petri successoribus exhibendum exhortans: *Dignum est, inquit, ut vestra sanctitas & pietas honorare dignetur illos, quibus suo loco Deus honorem tribuit, & Angelos aut Deos appellat. & signanter beatum Petrum, quem constituit Dominus super omnes principes dignissimum principem, sicut hodie canit Ecclesia, Tu es pastor ouium, princeps Apostolorum, tibi tradidit Deus omnia regna mundi, &c.*

Matth. 11.

Et sanè mirificè & imprimis coli laudarique S. Petrus debet & meretur, vipotè cui post Redemptorem Christum similem terram non vidit. De Ioanne Baptista dixit quidem olim Seruator, *Inter natos mulierum nõ surruit maior Ioanne Baptista, non tamen is hono-*

res, dignitates, cæteraque prærogatiuas habuit, S. Petrus digna S. Petrum admirabilem reddidere; quales gnior Ioan- ne Baptista nauem in altum ducere, ad diuinitatis abdita penetrare, cœli clauas gestare, principem esse Apostolorum, totius Ecclesie caput, Dei denique filij in terris vicarium. Cui enim pares vmquam in mundo honores ac tituli obtigerunt?

Magna haud dubiè beati Petri est dignitas, & honorari præ ceteris ipse meretur, Christo par- cum per eandem Christo Domino assimilatur. De Redemptore dixit olim Archangelus, te.

Dabit illi Dominus sedem Dauid patris eius. Luc. 1.

Eandem porrò sedem, eundem thronum regium, eandem auctoritatem, & primam potestatem deinde in Petrum transtulit. Ad quam magnus Gregorius alludens, & Psalmistę verba vsurpans exclamat: *Ideo merito exal-*

Ad Man-

tent eum in Ecclesia plebes, in cathedra seniorum laudent eum, &c. Prophete quoque, & Isaias imprimis Messie futuri, Iesu Christi inquam, honores & prærogatiuas exaggerans, ita Dei patris nomine ipsum affatur, *Dabo clauem domus Dauid super humerum eius, & claudet, & non erit qui aperiat, aperiet, & non erit qui claudat.*

Isaia 22.

Petro verò hodie dicitur, *Tibi dabo claues regni cœlorum, & quodcumque ligaueris super terram, &c.* Ingens sanè dignitas, & honor hominis eximius est, & inter homines solius Petri, ut cœli gestet claues, aperiat & claudat, quoties & cui voluerit, & de portis illis æternis prout lubuerit, disponat.

Magnus Petri honos, esse cœli clauigerum. Gen. 41.

Si omnis Aegyptus, & omnis adeo postmodum terrarum orbis Iosephi fortunam ita est demiratus, quem humilem & plebeium ad summum honorum apicem Pharaon Rex euexit, vicarium suum generalem constituit, cui regium annulum, & horreorum regionum curam concedidit; quanto potius sanctum Petri dignitatem Christiani omnes obstupescant & suspiciant, quem à Rege Regum, & vnguento dignitati Dei filio, Ecclesie suę vicarium ac præpositum constitutum, regium ad dimittenda peccata, gratias distribuendas, obtinuisse annulum, regni que cœlestis claues vident accepisse, quasi homo Deus factus esset, & regni cœlorum ab hominibus collatio dependet?

Pro-

Dan. 5.
 Propheta Daniel Nabuchodonosor
 Babylonij magnitudinem & potentiam apud
 filium eius deprædicans, hæcce vtitur
 verbis: *Deus altissimus regnum & magnificen-*
tiam, gloriam & honorem dedit Nabuchodo-
nosor patri tuo, quos volebat, exaltabat; &
quos volebat, humiliabat. Si Diuo Petro hæc
 panegyricus recitaretur, illustrior haud du-
 bic & verior foret. In ipso quippe singula
 eius membra reperire est, quæ proinde om-
 nis terrarum orbis obstupescat. huic enim
 idem Deus Regnum dedit, sed æternum,
 aduersus quod portæ inferi non præua-
 lebunt, Magnificentiam quoque & splendorem.
 eque enim maior illustriorque fingi
 cogitative potest, quam Ecclesiæ, cuius Prin-
 ceps Petrus est constitutus, mysteriorum,
 inquam, magnitudo, Sacerdotij potentia,
 Sacramentorum mirabilia, & ceremoniarum
 varietas: &c. *Honorem item & Gloriam,*
gloriam in cælo, & honorem in terris;
honorem, inquam, quod aquis inambu-
larit, mortuos ad vitam reuocavit, Apo-
stolorum collegio præfuerit, à Christo
Beatus sit dictus, regniq; cælestis clauis
acceperit, quam insignis in his omni-
bus honor elucet? Quos volebat, exaltabat.
 Cælos scilicet aperire, & claudere, purga-
 torium euacuare, & tartarum vincire,
 sanctos inuocandos decernere, & hæreses
 condemnare; sanctum Matthiam euehere,
 & Simonem Magum deicere; an non liber-
 tatis ac voluntatis signa, & purum sancti Pe-
 tri velle sunt?

nes imperium, auctoritatem, potestatemque
 est elargitus; in corpus nimirum & sanguinem
 suum in consecratione, in merita & thesauros
 Ecclesiæ, in indulgentijs, in delictorum re-
 missionem in Ecclesiæ suæ Sacramentis; om-
 nia denique subiecit sub pedibus eius; non
 bestias, non aues, sed homines, sed fideles, sed
 dæmones, sed Angelos, quem sibi honorem
 & collega eius Paulus ascribit, de eoque glo-
 riatur, *Nescitis quoniam Angelos iudicabimus, 1. Cor. 6.*
quanto magis secularia?

Ioseph Patriarcha de felici rerum suarum
 successu gloriatus, & quantum hero suo
 Putifari deberet, agnosceus, ait: *Ecce Dominus*
meus omnibus mihi traditis, ignorat quid ha-
bet in domo sua, nec quidquam est, quod in
mea non sit potestate, quasi diceret: Mene quis
in orbe viuuit felicior? melioremne quam
ego magistrum quis nactus? ecce Dominus
omnium rerum suarum cura mihi concre-
dit, quid domi suæ sit, vix compertum ha-
bet; adeo me colit & diligit, nihil planè ve-
possideat, quod non meæ commiserit fidei.
 Maiori sanè cum ratione suam Petrus de-
 predicare sortem poterit, & de honore & af-
 fectu, quo cum Iesus Christus Dominus eius
 semper est profecutus, gloriandi potiorum ra-
 tionem habet: nihil siquidem in Ecclesiæ domo
 possidet, quod non illius in manus tradiderit,
 & potestati subiecerit, vti sunt, dæmonia
 pellere, animas saluare, Euangelium an-
 nunciare, Sacramenta administrare, pecca-
 ta condonare, miracula patrare, &c. An non
 eximius hie honor, & magna prosperi-
 tas?

Dictum olim à Deo Ieremiæ Prophætæ,
 quod non parum ad eius honorem facit: *Ecce*
constitui te super gentes & regna, ut euellas
& dissipes, adifices & plantes. Idem, sed
 longè maiori cum gloria postea sancto
 Petro dictum fuit: Orbis quippe Redemptor S. Petrus
 eum gentibus & regnis præfecit, & ligandi potestatem
 soluendique peccata, idola, hæreses euellendi &
 statem dedit; potestatem item veritatis, si-
 plantandi dei, Euangelij, virtutum, crucis & po-
 nitentiæ adificandæ & plantandæ. Quod-
 que olim Dei filio dictum, *Dabo tibi*
gentes hereditatem tuam, & possessionem
tuam terminos terra; idem illius Vicario
 Petro

Christus om-
 niū crea-
 turarum
 omnium
 etro con-
 dit.
 O 2

Petri gloria
 assimilatur
 gloriæ Na-
 buchodo-
 nosoris,

Honor Pe-
 tro datus.

Psalm. 5.

Christus om-
 niū crea-
 turarum
 omnium
 etro con-
 dit.

Gen. 39.

Quidquid
 in Ecclesia
 est, Petri est

3. *quam. 19.*

Petro collatum est, quando illi simul & alijs Apostolis Redemptor ad Patrem abiturus ait, *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; eadem scilicet cum auctoritate, potestate, eodem cum iure, eisdem cum mandatis, eodem cum honore & gloria. Sed in causis nostris pergamus, & cœpta prosequamur.*

3. *Causa festi huius.*

Cathedra & clauis symbola sunt auctoritatis & potestatis.

Tertia celebrandi huius festi causa fuit, vt hac ratione sancti Petri auctoritas & magistratus declararetur & magnificaretur, qui interdum clauibus, interdum etiam cathedra exprimi solet. Audiens ergo Petrum cathedram habere, & clauis gestare; hinc colligas licet datam illi & docendi auctoritatem, & Ecclesiæ regendæ imperandique potestatem. Si sedem habet & thronum Pontificium, eius est ea quæ fidei sunt decernere, Scripturas interpretari, hæreses proclamare, inter lepram & lepram discernere; si clauis manu gesserit, ei incumbit aperire & claudere, ligare & soluere, excommunicationis fulmina ciaculari, leges & statuta condere; populo verò eum colere & obedientiam præstare.

Ecclesiæ clauis humero gestandæ, non pedibus subijciendæ. Isaiæ 22. Isaiæ 5.

Notandum hic venit, quas Christus dat clauis, modeste in humeris portandas, non verò probrose pedibus conculcandas. In Isaiâ siquidem leges, *Dabo clauem domus David super humerum eius, & apud eundem alio loco de Messia scriptum, cuius imperium super humerum eius.* Vt hinc discant Præpositi sapienter, prudenter, & circumspectè, auctoritate & potestate Ecclesiastica vti, non verò stolidè & indifferetè eadem abuti.

Omnis qui clauibus Ecclesiæ abutitur, Petri successor non est. Præsul clauibus Ecclesiæ abutens, non cœli, sed tartari clauis portat. Apoc. 9.

Quicumque enim proprio studens quæstui, & rem suam curans, clauium potestate malè vtitur, Iesu Christi locum non tenet, nec Petri successor est, sed sui ipsius, velut quidam imperio indignus. Rex propria sectans commoda, de publicis nequam sollicitus, Regis nomine placè indignus est, sed tyranni nomen meretur, & rem publicam prodigens. Iterum igitur dico, & repeto, præfulem omnem clauium harum regalium & potentium auctoritate abutentem, non cœli, sed tartari clauis gestare censendum, non inquam, sancta & legitima iurisdictione præesse, sed tyrannica & impia. Insignem rei huius figuram suggerit Apocalypsis, in qua lego; *Stella magna cecidit de cœ-*

lo, & data est illi clauis putei abyssi, & aperuit puteum. & ascendit fumus sicut fornacis magna, & obscuratus est sol, &c. Magnæ huic stellæ comparemus licet præfulem malè præfidentem; qui toties cœlo cadit in præcepis, quoties suo malè fungitur munere: clauim tū putei abyssi habet, quando auctoritas & potestas eius ad auaritiam & ambitionem (quæ veræ sunt voragine putei, & abyssi) dumtaxat respiciunt. Inde porrò fumus velut à vasta fornace ascendit, infamia inquam intolerabilis, maxima scandala, exempla noxia, & fama sinistra, quæ aerem & solem, id est dignitatum Ecclesiasticarum decus offuscet & inficit, viros probos turbat, iisque non exiguam molestiam affert & dolorem.

Aliud hisce in clauibus noto, nimirum solas clauis regni cœlorum, non verò regni terreni sancto Petro datas, *Tibi dabo clauis regni cœlorum.* Magnum hic latet mysterium, quo discio, eos qui in Ecclesia præfident, honores & vanitates consecrari terrenas minime debere, idque ad imitationem Redemptoris, qui à Pilato interrogatus, *Rex es tu?* ingenue respondit, *Regnum meum non est de hoc mundo;* quin & vrgentibus Phariseis, liceretne censum dare Cæsari? respondit, *Reddite quæ sunt Cæsari, Cæsari.* Denique, quamdiu inter mortales egit vt summus Pontifex, non nisi spinæam tiaræ in crucis arbore, inque vltimo vite articulo gestare voluit.

Prodit se hic & aliud mysterium, quod non inferni, sed cœli clauis S. Petro sunt traditæ: vt hinc discamus, nisi quid iudicans fallor, Ecclesiam non infernalis abyssi, sed regni cœlorum clauis habere: *Tibi dabo clauis regni cœlorum.* Cuius rei hæc est ratio: eò quod clauis inferorum potestas quædam sit tartari referendi & obserandi, in bonam hoc nempe partem accipiendo; non quod referretur, vt in eum homo deturbetur, sed potius, vt inde emergat, obseratur verò, vt cum semel inde egressus fuerit, numquam dein eodem gratiam redeat. Hoc porrò per gratiam fit, quam reuera, realiter & ipso effectu, Ecclesia non confert, etsi exterius ministerialiter, vt quidem Scholastici Doctores loquuntur, cooperetur & allaboret; nam solus Deus eam confert, iuxta id Psalmographi, *gratiam & gloriam dabit Dominus, &c.*

VII.

Clauis regni cœlorum Petro data non terrena.

Matth. 16.

Matth. 17.

Cur clauis inferni Petro data non fiat.

Ecclesiæ confectus.

Psalm.

Deus solus Solus ergo Deus inferorum claves & seras claves inferorum habet.

Apoc. 1.

Matth. 28.

gestat, qui hoc se nomine in Apocalypsi commendat, *Viuo ego, & sui mortuus, & habeo claves mortis, & inferni.* Numquam Ecclesia, aut creatura aliqua hinc vti verbis potuit, vti nec potestatem arrogare sibi potest, quam sibi soli assumpsit Redemptor, dicens: *Data est mihi omnis potestas in caelo, & in terra,* inter Angelos nempe & homines, in spiritualia inquam & temporalia.

Dux Eccle-

siæ claves

denotant

duplicem

ordinis &

iurisdictionis.

Quam porro artificiosa hæ sunt claves, quot in se concludunt mirabilia; quam nouos mihi conceptus suggerunt, cum numero multitudinis eas S. Petrus à Salvatore dari audio? Tibi dabo claves, & non clauem. Et duabus hinc clauibus videlicet colligere est, duplicem Ecclesie auctoritatem esse, & duplicem potestatem, vnam ordinis, alteram iurisdictionis, hæc potestatem solis Episcopis reseruatam, illam omnibus ordinis Episcoporum communem presbyteris. Atque vt olim in summi Sacerdotis pectore legebantur duæ hæ voces, *Doctrina & veritas*, ita & in Pontificis Maximi Ecclesie manus duas reperire est claves, iurisdictionis videlicet & ordinis.

Differentia

inter claves

Christi, &

claves

scoporum

& Sacerdo-

tum.

Sed nondum hæc substituimus. Offerunt se inter claves nempe & alia his clauibus mirabilia. Ad quid enim Petro putatis Dominum non dixisse, *Tibi dabo claves meas*, sed in genere, *dabo claves regni caelorum*. Equidem mysterio illud minime carere arbitror, sed data opera & studio ita Redemptorem locutum esse: vt ostenderet nimirum, Sacerdotum & Episcoporum potestatem parem non esse: clavis namque Christi clauis pastorum ministrorumque Ecclesie longe est excellentior ac dignior. Primò quòd ipse Christus regnum caeleste, quod vniuersae haec clauis erat hominum naturae, reseruit: Sacerdotes vero & Praefes huic quidem & illi siagillatim gratiam aliquam praestent, vt caelos ingrediatur, sed non omnibus simul hominibus, nec vniuersae naturae, humanae: quod sane diuinum quid & eminens est, & soli Christo, nulli alteri conuenit, iuxta id, *Aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit.*

Apoc. 3.

Sacerdotes

dispensato-

res sunt bo-

normum

Christi.

Secundò, quòd delictorum remissio verè à Christo in forma meriti dependet; hinc cum gratiam & absolutionem delictorum ipsi accipimus, aliquid Iesu Christi, id est, ex passionis eius meritis quippiam realiter & reuera acci-

pimus: Sacerdotes verò nihil suum dant, sed œconomorum ac dispensantium instar, bona ac thesauros Iesu Christi nobis communicant ac largiuntur, quibus & ipsimet suis in rebus & conscientia propria opus habent.

Tertiò, quòd Christus vt homo, non modò delictorum remittendorum, sed Sacramentorum etiam instituendorum, per quæ delicta tollerentur, potestatem habet: quod excellentissimæ sanè perfectionis est, & superabundantem gratiam spectat. Certissimum porro est, nullum Ecclesie ministrum Sacramenta posse instituire, aut noua inducere, vt pote quorum institutio purè & simpliciter ad Deum spectat: quin imò ne vniuersa quidem simul Ecclesia nouum condere Sacramentum, quò nempe ex opere operato, vt Scholastici loquuntur, gratia conferatur, possit.

Quartò, clavis & potestas Christi ceteras omnium claves & Ecclesie ipsius potestates excellèntia & perfectione in eo antecellit, quòd scilicet Sacramenti effectum, etiam ipsum nõ adhibendo, conferre possit; eiusque potestas ad omnia se extendens, Sacramentis alligata non esset, neve ab eorum usu exercitiove dependeret, quò sanè omnium Praesulum & Ecclesie Ministrorum potestas, & iurisdictionis non pertingit, qui sine Sacramentorum, quæ sola gratiae instrumenta sunt, & canales à passionis fonte dimanantes, ad sanguinem & merita Iesu Christi inter fideles distribuenda & communicanda, usu circa peccatores, & in foro conscientiae nihil penitus agere possunt. At filius Dei ablucere peccatorem sine aquis Baptismi poterat, sine Sacramento poenitentiae peccatum tollere, adesset modò contritio & verus de commissis dolor; satisfactionem quoque non exigere poterat, quòd ipse pro mundo vniuerso esset moriendo satisfactorus. Hinc quoties gratiam cuiquam conferebat, & delicta remittebat, nunquam poenitentiam alicui iniunxit. Hinc & Magdalenam peccatricem in misericordiae suae sinum admittens, illi duntaxat ait: *Mulier vade in pace, fides tua te saluam fecit.* Hinc & apud Ioannem adulteræ delictum condonans, *Vade, inquit, & amplius Ioan. 8. noli peccare.* Exitum non inuenirem, si omnia clauium harum diuinarum indagare mirabilia vellem, abruptum ergo filum, quo causas nostras, quas antè cepimus, prosequamur.

Christus

potestatem

habet re-

mittendi

peccata, &

Sacramen-

ta institu-

di, per quæ

remitte-

rentur.

Potestas

Christi Sa-

cramentis

alligata

non erat,

Luc. 7.

Ioan. 8.

Quar-

Quarta fe-
sti huius
instituti
ratio.

Quarta & vltima celebrandi festi huius ratio late patet, multasq; & varias considerationes comprehendit: inter quas prima sit, vt scilicet primi S. Petri Pontificatus Antiochiæ Primus Pontificatus Antiochiæ caput septennio præfedit, memoriam nobis rescriberet. Antiochia verò postmodum, diuinitiochiæ fuit (vt Marcellus Papa & Martyr ait) reuelatione ac iussu Sedem ac Pontificatum Romam transfudit, vt quæ vniuersi terrarum orbis regina & caput erat imperio, primaria quoque magistra, & capitalis esset inter Ecclesias: & quo mundi totius moderator, Imperator, in quâ residebat, eodem Ecclesiæ vertex & Pontifex loco cõmoraretur: & quo omnes eius deinde successores cõtinua inuicẽ serie, sine interruptione succedentes, hætenus cõmorati sunt, & ad seculorum vsque consummationẽ post hæc sedem sunt habituri. Ecudã, quod Antiochiæ post S. Petri patriarchatum & sedem institutam, fideles & in Christũ credentes, illustri Christianorum primũ sint nomine donati.

Christiani
Antiochiæ
primũ fi-
deles dicti.
Antiochiæ
primũ ce-
pit tonsura
clericalis.

Antiochiæ
primũ ce-
pit tonsura
clericalis.

S. Petrus
prima An-
tiochiæ sa-
cra celebra-
uit.
Considera-
tiones mo-
rales.

Quarta & vltima celebrandi festi huius ratio late patet, multasq; & varias considerationes comprehendit: inter quas prima sit, vt scilicet primi S. Petri Pontificatus Antiochiæ Primus Pontificatus Antiochiæ caput septennio præfedit, memoriam nobis rescriberet. Antiochia verò postmodum, diuinitiochiæ fuit (vt Marcellus Papa & Martyr ait) reuelatione ac iussu Sedem ac Pontificatum Romam transfudit, vt quæ vniuersi terrarum orbis regina & caput erat imperio, primaria quoque magistra, & capitalis esset inter Ecclesias: & quo mundi totius moderator, Imperator, in quâ residebat, eodem Ecclesiæ vertex & Pontifex loco cõmoraretur: & quo omnes eius deinde successores cõtinua inuicẽ serie, sine interruptione succedentes, hætenus cõmorati sunt, & ad seculorum vsque consummationẽ post hæc sedem sunt habituri. Ecudã, quod Antiochiæ post S. Petri patriarchatum & sedem institutam, fideles & in Christũ credentes, illustri Christianorum primũ sint nomine donati. Tertia, quod tonsura & corona sacerdotalis eadẽ in vrbe, idq; ad Apostoli huius exemplũ, ortũ & originem habuerit, idq; hac occasione. Cum enim hunc Ecclesiæ principẽ Antiochiæ ethnici in vincula cõcessissent, illi in Iesu Christũ, quem suum esse magistrum & caput ipse confitebatur, contumeliam & opprobrium, capitis verticem raserunt: quo cognito fideles, hanc capiti suo spiritali illatam iniuriã indignẽ ferentes, vt huius ignominia aliquatenus redderetur participes, ad eundem planẽ modũ contumeliam raserunt. Exinde, dem hoc ipse Petrus signum gestare voluit, gloriæ sibi ducẽs & honori, quod velut iniuriã & probrosam Christi hostes irrogarant; atq; hinc cõtinuò res hæc in vsu mãsit, & apud Sacerdotes & Ecclesiæ Ministros consuetudinis & legis inuicibilis vim obtinuit. Quarta, in memoria Missæ a D. Petro primũ Antiochiæ in Pontificalibus & debita solennitate celebrata, & cantata, vt Ioannes in Asia, Iacobus Hierosolymis, S. Marcus Alexandria primũ sacra mysteria celebrarunt. Hæ sunt ergo festi huius celebrandi & instituenti causæ ac rationes. Caterum, vt quæ mores spectant, nonnulla proferamus, Auditores, quemadmodum hodie cathedram & exaltationẽ S. Petri cõsideramus & admiramur, cõsideremus & eadẽ opera no-

stram. Intueamur inquam honorem, quo nos Deus opt. max. exornauit, & quousq; nos euerit, dum nos è peccati mancipijs filios suos effecit adoptiuos, & à scelerum voragine ad cœlestem beatitudinem exulit. nam vt Apost. ait, *Qui facit peccatum, seruus est peccati.* & alibi: *Qui facit peccatũ ex diabolo est.* & è contra, *Dedit eis potestatem filios Dei fieri.* De hac exultatione iam tum Mosis tempore scriptum legimus in Deuteronomio, *Dominum Deum tuum hodie elegisti, vt sit tibi Deus, & ambules in vis eius, & elegit te hodie Dominus, vt sis ei populus peculiarius, & faciet te excelsiorem cunctis gentibus, quas creauit in laudem & gloriam suam, &c.*

Sed nostram ipsi exaltationem procuremus, Exaltatio & nos ipsi exaltemus, à terra sustollamus, ca-
p it erigamus, & sensus, cœnosa illa volutabra est homini & limosas paludes deseramus, cogitationes necessaria. nostras sublimemus, alta & montana conscēdamus, cœlestia sapiamus & gustemus, ijsque oblectemur, vt quas terra propinat molestias & morositates, ijs diluamus. Hęc porò exaltatio fiet, si hoc estum quoddam & laudabile vitæ genus amplectamur. Fiet inquam, si electionẽ hanc regiam Davidis imitemur, dicentis, *Elegi abiectionem esse in domo Dei magis, quam habitare in tabernaculis peccatorum; aut illam castam matronam Susannam, Quid eligam ignoro, melius est mihi incidere in manus hominũ, quã derelinquere legem Dei mei.* Fiet quoque, si Spiritus sancti radijs illustrati, & tacti intrinsecus, oculos meatu adaperire incipimus, quibus vitam nostram intueamur, bonum ac malum consideremus, cœlestia ac terrena contempnemus, cœlestias delicias, & tartari supplicia inter se comparemus, deniq; mundi huius voluptatum breuitatem cū duratura suppliciorum, & poenarum æuiritate in altero conferamus. Quibus inter se omnibus collatis, videamus, vitũ eligere velimus, electum verò sequamur, sequentes autem diuinæ iustitiæ vias ingredi statuamus, idq; imitatione eius, qui dicebat, *Iuravi, & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ.* Psal. 118.

Electio huius egregiæ exaltationẽ sequa- Exaltatio tur & altera per bona opera, exaltemus ergo per bona nos, & ad perfectionis apicem conuitemur, incipientium tyronũ & discipulorum ludo iam egredi festinemus, quò priuilegijs ijs potiri incipiamus, & veluti perfecti magistrũ in virtute

Hominis
exaltatio.
Ioan. 8.
1. Ioan. 3.
Ioan. 1.
Deut. 26.

Psal. 83.

Dan. 13.

Exho-
mora

tute progrediamur. Fiet hoc, si heroica magnitudine animi, & generosa quadam mente, manuum operi admoemus; fiet, si vis quadam & impetus feruens sancta sequitur exercitia, si laetior omnis & tepor fugatur; sed si è contra in rerum piarum prosecutione omnia allaborat, omnia conantuntur, ardent omnia, & flagrant quodam conatu efferefcunt. Hæc porro nostri supra nos ipsos exaltatio tum demum fit; quando communem populi agendi viuendiq; ratione transcendētib; satis nobis haud est, si cōmuni quodā amore Deū prosequamur, & ordinaria in eo diligendo via procedamus; sed pro eo ac possumus, pro virili, toto conatu & contentione, excessu quodam diserto, extraordinaria quadam ratione, cū Sapiente dicētes: *Magnificauit opera mea;* & cum Psalte; *In mandatis eius uolet nimis.* Hoc scilicet opus suum, cor, amorem, & omnem animi motum eleuare & extollere, facere nimirum plura quàm iubeat Deus.

Ecc. 2.
Psal. 115.

Exaltatio
spiritualis,
quæ fit pas-
sione.

Rom. 8.

Iob 8.

Exhortatio
moralis.

Duo hæc exaltationis genera parui sanè momenti non sunt; sed est & tertia, quæ prioribus non est inferior, quæ scilicet in patiendo, & laborum & aduersitatum tolerantia & passione consistit: passione inquam, quæ eiusdem planè generis est cū illis, de quibus loquitur Apostolus: *Non sunt condigna passionis huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis.* Hoc porro modo exaltamur, dum conflictibus quibuldā & exercitijs, quæ aduersitatū & aliarū rerum ex se dolorem incutiētiū & grauium, passioni tolerantiaq; æquipollent, exercemur. de hac exaltatione loquebatur Iob, cū diceret; *Suspendium elegit anima mea, & ossa mea mortem.* Vbi enim intentio & impetus spiritus terram deserens in altum se librat, tum corporis ossa confringuntur, & omne carnis robur emoritur: dum verò quis se supra humana extollit, & quadā mentis alienatione, à terrenis se abstrahēs, ad diuina se euahit, an nō pendet, aut saltē suspēditur à terra in aerē, intra nubes, quin imò intra cœlestia domicilia habitans?

Sic igitur, sic inquam, Christiani, in terra nos humiliemus, vt in cœlis exaltemur, ita S. Petro in Ecclesia militante docenti aures præbeamus, vt per eius doctrinam in triumphantem recipi mereamur; ita eum in hoc mundo colamus & honoremus, vt in altero nos agnoscat & admittat: ita ipsum eiusq; successores an mortali hac uita sequamur fideliter, vt æ-

ternæ nobis ianuam aperiat. Deniq; ita enim in terra oremus, vt, quò in cœlo preces nostræ admittantur, & in æterna tabernacula animæ nostræ suspiciantur, efficiat.

Te verò iam compellamus gloriole Apostolorum princeps, supreme fidelium Pastor, generalis Filij Dei in terris Vicarie: tuum dumtaxat honorem spectamus, tuam non nisi gloriam querimus, tuam tantummodo sedem agnoscimus, tuum solum Pontificatum magnificamus, tuam deniq; tantum auctoritatem & primatum in terra deprædicamus: nostra quoque obsequia semper tuum in honorem cedere, & offerri optamus. Tuæ ipsi oues sumus, magne gregis Christi Pastor, tuam sequimur doctrinam, summe totius vniuersi Doctor, in tua solū claritate viuimus, illustris orbis Sol. Numquam, o solida & inconcussa fidei petra, immobilis religionis columna, veritatis fulcrū, magne Atlas Ecclesiæ polos humeris tuis fulciens, ab hac fide, ab hac potestate, ab hac prærogatiua, ab hac deniq; cathedra diuellemur. O verè illustris & regia cathedra! ipsa scilicet regius Salomonis nostri thronus, præsidialis Christianismi sedes, fidelium schola, Pontificum tribunal, hominum simul & Angelorum Academia, orbis totius prima Rudimenta, ipsa veritatis arx, religionis propugnaculum, mendacij mors, Euangelij vallum, pietatis fomes, telorum excommunicationis fabrica, bilanx denique & lapis lydius, ad quem hæreses examinantur.

Egregia ca-
thedra S.
Petri epi-
theta.

Te porro S. Petre, qui hac in cathedra sedisti, præsedisti, & imperasti, qui ex eadē gentes docuisti, infideles fidei afferuisti, & idololatrias erroris coarguisti, obsecramus, vt hanc nauim regere, in hoc influere corpus, hæc auctoritatē conseruare, hunc principatum, & monarchicū statum tueri non desinas. Tuos, o magne Iesu Christi Vicarie, adhuc oculos in Ecclesia eius conijce, respice tuos successores; & qui eandē ad dignitatem assumuntur, tuo eos fauore prosequere, benedictione reple, nosq; omnes precibus & orationibus iuuua; & præsta, vt intercessionum tuarum & suffragiorum adminiculo & ope, postquam hic in terra te in cathedra coluerimus, digni fiamus, qui in æternæ gloriæ throno in regno te cœlorum conspiciamus: ad quam Deus Pater, & Filius, & Spiritus sanctus omnes nos perducere dignetur, Amen.

IN FE-